

SEKCJA GRUDZIAZ TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

w Portsmouth.

INSTITUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00 330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63
OBYWATELE!

DO
OGÓLU TEGOZ TOWARZYSTWA.

Niemniemajcie ze przy-
szedłem dawac pokoj na Ziemie
Nie przyszelem dawac pokoju
ale miecz!

(St Mate: w Roz: 10. (34.)

Zawezwani przed kratke Sadowa Sekcyi Centr: za odezwe Ogolo Portsmuckiego z dnia 20. Lutego r. b. do Emigracyi Demogratycznej, odmowilismy jej prawa wyrokowania o naszych uczuciach i zasadach, bo forma i duch so jako dwa uzbrjone przeciw sobie zywioly—a formy Sek: Centr: zarysowane reka, kladace groble pedowi pojedynczo biezacych pojec, nasuwaly nam: proste mniemanie ze ona nie bedzie nieskarzonym Areopagiem w sprawie ducha i mysli. Dzis zawezwani jestesmy okolnikami przed Ogol Towarzystwa; lubo i natego kroku samowolnocs zmuszeni jestesmy zwrocic wasza uwage Obywatele i przypomnic ze zawieszony wniosek odrebne od Emigracyi dzialania jeszcze nie okowal rak naszych, a zatem nie odarl nas z nayswiezszego obowiasku czynienia zadosc Emigracyinej misyi; jednakze gdy Sek: Centr: w niosek przeinacza na prawo, i kroki czlonkow Towarzystwa po za obrembem jego stawiane pod swoje garnie mniemanie, wystepu emy przed Wami, nie dla tego abysmy kark nasz przed nieprawem postepowaniem Sek: Centr: zginali, ale ze naszym pojowaniem rzeczy potezni, zyjac mniej w formach' jako zasadach z odwiecznej plynacych sprowiedliwosci chcemy waszego Sadu—sadu na nasza obecnosc i przyslosc, Lud Polski zasiada lawke oskarzonych. Zwascie Obywatele ze wyklenia zasada jesli iest wielka i prawdziwa znajdzie ocalenie, przytulok, wywola slusznosc. Rostratowano Nalewayke, Gonte mszczili ludu i ogłoszono ich za wichrzycieli, za lupieczow, amy dzis—po znacznem uplywie czasu rozumiemy pobudki ktore ich krwawe ramie podniosly!....—

Co jest Emigracyja Polska, jaki jej cel, jakie jej powinowactwo ze spolecznym ruchem towarzystw Oto bylo pierwsze, pytanie, ktore po ujrzeniu jutrzni oswobodzenia ludow w naszych sie piersiach ozwalo—na krzyz przybita Ludzkosc, Polska napawana zolcia najezdnicow, zlecily wrece Emigracyi Polskiej nie mala czesc swego wyjarzmienia—Wyslaly ja na krucyate duchowo przeciw szkieletowym, bezmyslnym formom towarzystwa cisnym, na zanucenie nowej Genezis przeobrazonemu swiatu.— Terazniys osci dzis niema, i ludzkosc jest zawieszona pomiedzy przeszloscia a przysloscia; nasza obecnosc iest tylko antraktem, wrzeniem, niewidomie odbywaiacym sie przejsciem, i ten jej stan konwulsyiny, biorac podobienstwo z przysilen, dlugo potrwac nie moze.—nieprzebudowywac, ale budowac, nie podpierac stare, wzemie zaklesle gmachy, ale je burzyc, nie przetrwarzac wkoncu—ale przyslismy tworzyć. Stworzenie wiec, wyprowadzenie nowych swiatow zniczego, powiazanie z ich przeszloscia, przyslosci naszej Oyczyzny, zywa reprezentacya umeczzonego Polskiego ludu, poslubienie przyiazni i wiecznego braterstwa wszystkim A postolom rownosci, tulaczom po srod rodzinnych siedzib, oto byl cel i poslannictwo w ogniu tylu nieszczesc wyplawionej, w tylu przesladowaniach zachartowanej Emigracyi Polskiej.—

Rzucmy teraz okiem nadzialania Emigracyjne, przejrzyjmy czy te scisle odpowiadaly swemu celowi czy charmonijnie po jednej toczyly sie drodze—nietrzeba bodawczej uwagi i bystrego rozumu dorospoznania, ze od poczatku Emigracyi az do dzis, mnostwo niezrecznych rzemieślnikow pracowalo nad sformalizowaniem tego co sie jeszcze w ostatnia mysl nieprzyodzialo.— Czy Emigracya ma juz calkowito budowe swego przyszlego swiata, ze ja formami postanowiono otoczyc i z robic z nicy doskonaly spoleczestwa wzorek?—Jezeli Emigracya stanela juz utey naywyzey pojowanej spolecznego przerodu mysli, jezeli rozjasnila poiec swoich dziedzine, to sama, z latwoscio dziecka w odpowiednie zamknac sie powinna formy, bo nioprzeczuwajac potrzeby nowego lotu, nowego buiania w tworzacy sferze wyobrazen nie strwoni czasu nad lamaniem tych form ktore jej mysl wyrobiona za konieczne uznala.—Jezeli przeciwnie nie jest ustanowczego kresu, to wszelka jej materyalna organizacya bedzie tylko zaporu ktora ona pokruszy, zdepcze.—Oznaczylaz Emigracya swoj cel, zatknelaz mete swych dozen, wywiesilaz swie ta choragiew iednosci zasad pod ktoraby potezne duchem nie liczba kupily sie zastepy wiernych? Nie, Emigracya tego dotad nie uczynila, jezeli wiec forma organizacyi swoje cialo obarczy, duch jej, jej umyslowosc za postepowem goniacie zyciem przejdzie gdzie indziej, nowych doskonalszych form sledzac, i tak najmozolniejsze formulizowanie przed obiegiem mysli odbyte, bedzie nieprzeczerniem zrodlem osobistosci, sporow, ktore miasto ziednoczenie dazen sprawadzic, nadzieie wsereach Emigrantow otsudzo, i tem samem dzien zbawienia odwloko Tak poymuiac roch spolecznski, missja Emigracyjna, i s tego punktu oceniaiac Emigracyine dzieła, ujrzelismy calo zgnobnosc i bezuzytecznosc jej dazen do ustalenia organizacyi materyalnej, majacej pop rzedzie jej organizacya duchowa.—

Do tych czasowem zespoleniem Emigracyinem, byl cel wyswobodzenia ludu Polskiego na zasadzie, nie zupełnie pojetego wszechwladztwa, nalezalo wiec ta iedno naprzod posunieta mysl oddychaia ce massy z jednoczyc, nadac im nazwisko Emigracyi Demokratycznej i w jej kole, daly i coras daly pracowac.—Komitet, mloda Polska, projekt odrebne od Emigracyi dzialania so zawadami w wykonaniu tego wielkiego dzieła, bo gdzie tylko praca i prerod mysli ma sie odbywac, tam sila materyalnej centralizacyi iest smieszna i tamujaca. a jak komitel swoim wylacznym prawem dzialania na zewnartz, jak mloda Polska swoimurojonem odstrychniona mandatem, tak rowniez i sekcyja Poitiers przez wniosek osobnego od Emigracyi dzialania i zaprowadzenia przeto Dyktatury podgodlem zasad maiacych sie dopiero calkowicie wywinac, potege centralizowania chcialy w prowadzic, a zatem przez mylnie z rozumiana chec polaczenia na starganie tego swietego wezla w plywaly.—

Tem rozumowaniem rzeczy przejeci postanowilismy rozlac na zewnartz nasze dozenia do utworzenia Emigracyi Demokratycznej to wlasnie bylo spreznina, glownem naszej odezwy z dnia 20. Lutego r. b. celem Zaczepilismy w odezwie projekt Sekcyi Poitiers jako przeszkode do z jednoczenia Emigracyi, Sek: Poitiers, Towor: Demokratyczne,—sa dwa ile nam sie zdaie rozne od siebie brzmienia, bo Towa: nie jest przy Sek: Poitiers jako narod przy Krolu.—

Mysl utworzenia Emigracyi jestze tak straszna i razaca, aby na potepienie miala zasluzyt? Gdyby sie wtej mysli zbawienie Emigracyi a przeto Polski miescilo. nie nalezalozby wszelkim Towar: podac jej przychylna reke i do niej spolne nagiac dzialania. My towarzystwa poymuiemy jako srodki, ktore panuiacym im celem—wszystko—swoy byt nawet wlasny winny poswiecic.—My tworzac sobie wyobrazenie Emigracyi Demokr: czyliz stalismy sie wiarolomnemi Demokratycznego celu? jezeli celom Demokracji odpowiedzielismy godnie, mniemamy ze jako czlonko Towa: Demokr: nie zawinilismy w niczem slubowanemu

przez nas z obowiązaniu. Naszabiac Towarzystwo w pojedynczej Sekcyi projekcie, wykrecac wspolnem dobrem natchnione poiecia iz nich oskarzenie wynosic, jest niezawodnie niedolezney dyplomatyki ucieczka. przytepem na pobicie prawdy oreczem— Otoz uasze mysl i usprawiedliwienie, mysl ktore Sek: Centr: w odezwie swej do nas z dnia 25. kwietnia r. b. ochrzčila przydomkiem razacych nauk, niebezpiecznych opinij. Na te jej puste wyslowienia odpowiadamy pojec naszym wywodem— Za nierozważna obraze odplacamy godnoscia. Sek: Centr: raczyła nas zrobic niewiadomemi, ubogiem i w duchu za moc z jako w obronie wynurzonych przez nas mysl stajemy; przyjmujemy ten jej sad o nas, bo nie zazdroscimy wysokiego, niedosciglego rozumu, jesli jest jego udzialem powtarzac (sposobem Sek: Centr:) ze dlatego Emigracyia nie nie zrobila ze nie miala rzadu w znaczeniu tego wyrazu, to jest: jak nizej daje poznać jej odezwa; rzadu z Wojskiem i z Zandarmami.—

Obywatele! po odprawieniu szczerej spowiedzi naszego serca, chcemy wam to jeszcze wypowiedziec do czego nas nie zawezwaly okólniki Sek: Centr:—z ławki oskarzonych wstepujemy na trybune oskarzycieli.—

Za coz to Sek: Centr: czlonkow Sek: Jersejskiej z łona Tow: wyrzucza? Zdrad iliz oni sprawie Demokratyczna zrzadziliz, Tow: zaglode, lub chcieliz mu niepomyślna zgotowac przyszlosc wyparliz sie zasad bedacych wiary naszej podstawa. Nie— Wyrok Sek: Centr: nie obwinia icho podobne wystepki, nie zaczepia bynajmniej objawionych przez Sek: Jersejska pomyslow. Moze sodzisz ze ich prywatne postepowanie sciagnelo uwage Sek: Centr: i jej wyrok spowodowalo? bynajmniej—Sek: Centr: nie karze ich za postepowanie domowe. Coz wiec? jakiez jest oparcie wyroku Sek: Centr: Oto silnie i nie wzruszenie obstawali przy swoim widzeniu rzeczy, byli zaciętymi przeciwnikami projektu odzilenia Tow: od Emigracyi, nie chcieli na uprzejme wzywianie Sek: Centr: wyprzec sie swoich mysl, a co najwazniejsza odmowili poloczenia sie zmniejszoscia na Jersej. Te sa przytoczone przez Sek: Centr: powody wyroku, stad wykreslonym chojnie zatwierdzony tytul rokoszanc.— My zaslugie a nie zbrodnie w tem widzimy. Czlonkowie Sek: Jersej uchylili swe czolo przed wiekszoscia skolo Sek: Poitiers za Centralna uznali; nie mogli zas i nie powinni byli Aktu swego z dnia 25. Lutego r. b. odstapic, wyprzec sie zawartych wnim pojec, dopoki Tow: wzgledem projektu (odrebnego dzialania od Emigracyi, ostatniej nie wyrzeknie decyzji. Projekt tylko jest zawieszony, a wiec mysl oponiaca trwa. Ulegli wiekszosc nie mogli przed mniejszoscia bic czolem, przed mniejszoscia ktora w brew ustawom Tow: pierwiastkowo oderwala sie od nich, a ktora Sek: Centr: za panajaco i jedynie prawna powazyła sie uznac.—Rzucamy wam te uwagi Obywatele, abyscie umieli ocenic na jak sprzecznych powodach Sek: Ce: osadzila swoj wyrok.—Co do nas my jak poprzyzegielismy niszczyć wszystkie niedemokratyczne dzieła, tak wyrok ten wply obnacamy, i ponawiamy przyjazn rownie jak zapewnienie w spoldzialania naszego czlonkom Sek: Jersejskiej od ktorych granice Tow: nie potrafia nas przedzielic.—Jezeli Sek: Centr: rownie zrecnie i zuchwale wszystkich przeciwnikow projektu odrebnego dzialania usunoc zdola, wykrzyknie nie zadlugo tryumf! Czy sprawie Demokratycznej, czyli zasadom tryumf?...—

Ale nie tu koniec samowolnosci Sek: Centr: Ostatnie okólni z dnia 25. i 26. kwietnia r. b. zapowiadaja ze od wotowania na organizacya i czlonkow nowej Centr: sa wyloczeni ci wszyscy ktorzy po 20. marca r. b. pomnozyli nasze szeregi. Sek: Centr: mogla to wniesc pod za twierdzenie Ogolu, bylo jej wolno popelnic ten nonsens, ale stanowic wtak waznym wzgledzie—jest to wydawac ukaz. Ten wiec Ukaz Obywatele jak Sek: nasza tak i cale Tow: na dwa stany roznych praw uzywajace rozbratal. Dawni wotuja, stanowia, wybieraia—wiec radza; Nowi nie wotuja niestanowia niewyberaja—wiec sluzą. Trzydziestu siedmiu czlonkow Sek: naszej odepchnelo ten szafunek przywileju, i wola sami od praw uzywania sie wtrzymac, nizeli korzystac z nich, z nadwrezeniem prawa swoich wspolczlonkow, Wiekszosc Tow: mialasz by wolnosc uciskania nowo zaciecznej mniejszosci? Wolnosci granica jest sprawiedliwosc. Sek: Centr: zapewne z zasady wszechwladztwa ludu wymotala to energiczne postanowienie, Sek: jednakze nasza Weteranow i Rekrutow w Tow: nieprzypuszczajaca, pojmuajaca zasade rownosci prawa; nie wiecej w tym kroku Sek: Centr: nie widzi, jak tylko smutne sprawdzenie jej dyktatorskich marzen.—

Te sa Obywatele materialne, dotykane Sek: Centr: czyny. Wejdzmy teraz: nieco w dzialalnosc jej ducha, roztrzosnijmy mysli popychajace jej ciałem, wynajdzmy sprezyne tej rządzacej machiny. Treścią zasad iakie Sek: Centr: wyznaie jest zdanie, ze nie dzis z pewnoscia wyrzec nie mozna o usamowolnieniu Wloscian Polskich, o nadaniu im wlasnosci' gdyz trudno w obecnym czasie (mowi Sek: Centr:) przyznac bezwarunkowo dobroc jakiemu kolwiek badz srotkowi w tym przedmiocie podawanemu. Toz malo przetrwalismy cierpien, maloż lud Polski krwi przelal, lez nad niedola swoia ukanol—aby usta nie klamanym przyjaciel jego nie smialy zapewnic mu uroczystem Glosem Spra wiedliwosci?... Towarzystwo nie odwolalo, nie zgromilo tych bluznierczych wyrazow; rzekl bys z serca wrogow ludzkosci idacych; my wiec dopelniamy obowiazku naszego i rzucamy przelotem tresc naszych zasad. Oby od nich rozstepniat lod wyrazow Sek: Centr: ktorymi naszym i ludu polskiego imieniem przesyłamy nasz wstret i zlorzeczenie.—

Kazdy czlowiek rodzi sie z prawem do zycia, do existencji, prawo wiec zycia jest samej natury prawem, Zapytajmy sie czyli prawo wlasnosci jest natury, czy tez instytucji spolecznych wyplywem? Natura jest Macocha wlasnosci—bo wlasnosci nie ma w naturze. Uswiecone wiekami rozbojow, mordow, grabiezy, prawo wlasnosci jest sprzeczne z prawem do zycia plynacem ze zrodla natury, prawo wlasnosci zabija prawo do zycia, winno wiec bydz obalonem, zniszczonem, jesli chcemy nature pozostawic calo i nietknieta. Kiedy uznajemy prawo do zycia rowne dla wszystkich ludzi, obalamy przeto juz samo potworne prawo wlasnosci indywidualnej. Jak prawo do zycia jest wspolne, tak i wlasnosc jest wspolna. Te sa prawdy nie zbite, jedne, nie wzruszone, odwieczne, ktore nie cierpia srodka i bron pednosza przeciw wszystkiemu co ich koloru nie nosi —

Sekcyia Centralna chce dopiero roz prawiac o nadaniu wlasnosci wloscianom Polskim. Kto ma prawo nadawac wlasnosc i czyja? wszyscy ludzie czyz nie sa dziecmi jednej Ziemi i nie majaz rownego prawa dozycia? Wlasnosc indywidualna jest zarodem istniejacego porzadku Towrzyckiego, i iesli nie osmielimy sie jej pojecia, poieciem wlasnosci spolecznej zastapic, bedzie ona wieczna piastunka niewoli ludu, mamko kast przeradczanych.—

Tak wiec Obywatele Sek: Centr: ma swoja terazniejszosc i przyszlosc. Wterazniejszosci widzimy potepianie zarliwych obroncow zasad, daznosc do dzielenia Towarzystwa na stany, ozieblosc na oplakana niewole ludu, polsrodki, w przyszlosci jej rownie, zapomoca ustalenia pojedynczej wlasnosci, chec przetworzenia tylko dzisiejszego porzadku rzeczy, zmodyfikowania na czas jakis razacych naduzyc, upatrujemy. Sek: Centr: ma i karte swojej przeszlosci. Ta karta jest mysl Pomnika... natej mysl francuzskiego ludu krew ciezy! Kto ehce Lafajetom pomniki wznosic, ten podrzeznia poswiecceniu i nedzy nieszczesliwego ludu; Kto ubostwia Katow ludu, ten w kazdym razie potrafi, kiedy lud na glod sie poskarzy, na karmic go—kartaczami, kiedy o napoj zawola—wszystkie zyly jego otworzyc. Nie stawiajcie cielcow dla ludu, boscie sami na ich obraz, i podobienstwo zlepieni—a lud Cielce pokruszy—kajdany swe porwie i jednego sobie cielca do ubostwienia wystawi! Tym cielcem nie bedzie Lafaiet—Tem cielcem nie bedzie jalowa mysl Sek: Centr: nieumiejacej stanowezo o statunie Wloscian Polskich powiedziec Tym cielcem bedzie wyobrazenie powszechnej rownosci—nie takiej za jako walczył z ludem Lafajet—nie takiej jaka dzis w okólnikach Sek: Centr: przebijaja, lecz tej rownosci jaka z odwiecznej natury plynie i na sercach naszych wypisana jest.—

Nie prozno tez Sek: Centr: nasz uczy ze w Polsce bez krwi znacznego rozlewu osiagnicmy cel naszych dazen, ze Arestokracja wlasna padnie niemoca. Tak Arystokracja upadnie—ale w nowych stowarzyszeniach glowe podniesie, i nie zbita do szczytu, nie wykarczowana zkorzeniem, pod maska patryotyzmu odzyje. Tak—kazdy kto slabo w zbawienie Ludzkosci wierzy za powiada laskawosc, majy krwi rozlew. Tak—na szczescie ze Lud jako Wszechwladzca, sam bedzie tej nieczystey krwi rzadca i do ostatniej przesaczy ja kropli. Bo powtarzamy: Nie przyszedlem pokoju dawac ale miecz. Ten miecz jedynie moze bydz poczatkem szczescia, sojuszu, koncem menczonstwa Ludzkosci. Niech wiec ten miecz bedzie bogoslawniony!—

Rozumiejcie dobrze te slowa Obywatele! Pokoj w dzisiejszym czasie, pokoy wyobrazen jest niedoleznem polsrodkiem i tym pokojem oddychaja slowa Sek: Centr: miecz jest wysokoscia, ostatecznoscia—miecz wyobrazen jest, nam, Ludowi Polskiemu i calemu Tow: Demokr: najwlasciwoszo, jedynie zbawienno cecha.—

Po drowienie i Braterstwo.

Postanowiono i przyjeto na posiedzeniu Sekcyj d 25. Maja 1835. r. W imieniu 123 czlonkow T: D: Polskiego Prezydujacy z kolei

(: podpisano) KOPCZYNSKI Szymon

Sekretarz Sekcyi

(podpisano) Seweryn DZIEWICKI.

Czlonkowie Kom: Redakcyjnej (podpisano) PIETKOWSKI Piotr

WELMAN Jgnacy

RUPNIEWSKI Roch

Drukowano w Portsyi przy Ulicy Krolewskiej Nu: 6. w Drukarni Pana Gardner.

